

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

นักแสดงเป็นผู้ถ่ายทอดบทประพันธ์ที่ผู้เขียนบทประพันธ์ได้สร้างสรรค์ขึ้นให้ปรากฏแก่ผู้ชม แม้ผู้แสดง นักดนตรี นักร้องนักเต้น นักรำและผู้ซึ่งแสดงท่าทาง ร้อง กล่าว พากย์แสดงตามบทหรือในลักษณะอื่นต่าง ๆ เหล่านี้จะไม่ได้เป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์งานนั้นขึ้นมาแต่แรก แต่ก็ต้องยอมรับว่านักแสดงทั้งหลายเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นสื่อกลางถ่ายทอดงานสร้างสรรค์นั้นเพื่อให้ความบันเทิงแก่สาธารณชนโดยทั่วไป ซึ่งนอกจากจะต้องมีพรสวรรค์ที่เป็นเฉพาะตัวแล้ว นักแสดงยังจะต้องทุ่มเทแรงกายแรงใจใช้ความพยายาม ความอดทนสาหะ ในการฝึกฝนทักษะการแสดง รวมทั้งยังต้องมีการลงทุนทั้งเงินและเวลาในการฝึกฝน เพื่อสร้างสรรค์งานคุณภาพให้แก่สังคม ในอดีต นักแสดงเหล่านี้ไม่ได้รับค่าตอบแทนอันเป็นธรรมจากการลงทุนลงแรงอย่างเต็มกำลังความสามารถของตนเท่าที่ควร เนื่องจากเขาเหล่านี้เป็นเพียงแค่ตัวกลางในการถ่ายทอดงานสร้างสรรค์ของผู้อื่นเท่านั้น จึงไม่สิทธิเรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทนดังเช่นที่เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิได้รับจากผู้ใช้งานสร้างสรรค์

ยิ่งไปกว่านั้น ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในการบันทึกเสียงและภาพ และเทคโนโลยีในการแพร่เสียงแพร่ภาพในปัจจุบันทำให้การทำซ้ำซึ่งสิ่งบันทึกการแสดง และการเผยแพร่การแสดงที่ได้รับการบันทึกไว้แล้วสามารถทำได้อย่างไร้ขอบเขต ไม่ว่าจะโดยการถ่ายทอดตามสายหรือโดยวิธีไร้สาย โดยผ่านทางเคเบิลทีวี การสื่อสารทางโทรคมนาคม สื่อมัลติมีเดีย (Multimedia) หรือทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) ฯลฯ ซึ่งทำให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงการแสดงของนักแสดงได้อย่างไร้ข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ แต่นักแสดงไม่ได้รับประโยชน์ใด ๆ เลยจากการเผยแพร่สิ่งบันทึกการแสดงของตน สิ่งเหล่านี้มีผลโดยตรงทำให้นักแสดงได้รับค่าตอบแทนจากการแสดงลดน้อยลง จึงมีความคิดที่จะคุ้มครองสิทธิของนักแสดงเพื่อชดเชยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปดังกล่าว

จากแนวคิดดังกล่าว พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 จึงได้มีบัญญัติรับรองคุ้มครองสิทธิของนักแสดงในฐานะสิทธิข้างเคียงขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย โดยกำหนดให้นักแสดงมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการกระทำอันเกี่ยวกับการแสดงของตน ตามมาตรา 44 และมีสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมในกรณีที่มีผู้นำสิ่งบันทึกเสียงการแสดงไปเผยแพร่ต่อสาธารณชนเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า ตามมาตรา 45

อย่างไรก็ตาม แม้กฎหมายจะได้บัญญัติรับรองสิทธิของนักแสดงดังที่กล่าวไว้ข้างต้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว กรมทรัพย์สินทางปัญญาไม่มีการดำเนินการจัดการเพื่อให้นักแสดงได้รับความคุ้มครองตามสิทธิของตนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิทธิในการได้รับค่าตอบแทนอันเป็นธรรม ซึ่งในส่วนของตัวนักแสดงเองก็ไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะดำเนินการเพื่อบริหารการจัดเก็บตามสิทธิของตน ดังนั้น จึงได้มีการเรียกร้องให้มีหน่วยงานหรือองค์กรที่ทำหน้าที่ในการบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนเกี่ยวกับสิทธินักแสดงแทนตน และจะเป็นประโยชน์แก่นักแสดงอย่างเต็มที่ หากองค์กรนั้นบริหารโดยผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ในการดำเนินการรวบรวมจัดเก็บค่าตอบแทนได้อย่างทั่วถึงและมีความเป็นมืออาชีพ เพื่อให้นักแสดงสามารถดำรงชีพในสังคมได้สามารถนำเวลาและกำลังใจที่มีอยู่ไปทุ่มเทลงไปที่การสร้างสรรค้งานของตนได้อย่างเต็มที่ ในส่วนของผู้ใช้งานสิ่งบันเทิงเสียงการแสดงของนักแสดง ก็จะทำให้เกิดความชัดเจนว่า หากมีการจ่ายค่าตอบแทนผ่านองค์กรจัดเก็บแล้ว พวกเขาเหล่านั้นมีสิทธิอย่างถูกต้องในการใช้งานสิ่งบันเทิงภาพและเสียง และค่าตอบแทนที่จ่ายไปจะถึงมือของนักแสดงโดยตรง

เมื่อพิจารณาถึงมาตรการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงในประเทศอื่นๆ เห็นว่า ในแต่ละประเทศได้มีการดำเนินการจัดตั้งองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในงานเกี่ยวกับนักแสดง ซึ่งในบางประเทศได้มีบทบัญญัติให้มีองค์กรที่เป็นตัวกลางหรือเป็นตัวแทนในการจัดเก็บค่าตอบแทนในงานเกี่ยวกับนักแสดง เช่น ในประเทศสหพันธ์รัฐเยอรมันและประเทศญี่ปุ่นก็ได้มีองค์กรในการดำเนินการและบริหารกิจการดังกล่าวมาเป็นเวลานาน คือ GVL และ GEIDANKYO ตามลำดับ แต่ในบางประเทศที่แม้จะไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับองค์กรจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ไว้แต่อย่างใด เช่น ประเทศอังกฤษ ก็ได้มีการจัดตั้งองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในงานเกี่ยวกับนักแสดงขึ้นเองโดยเอกชน ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 คือ P@MRA ซึ่งองค์กรทั้งหลายเหล่านี้สามารถบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนให้นักแสดง จนได้รับประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการยกฐานะทางสังคมของนักแสดง และในการยกระดับศิลปวัฒนธรรมในประเทศ

สำหรับในประเทศไทย ในขณะนี้ยังไม่มีกฎหมายใดที่ให้การรับรองการจัดตั้งองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในงานเกี่ยวกับนักแสดง และจนถึงปัจจุบันนี้ยังไม่มีองค์กรใดจัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการและบริหารตามวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บค่าตอบแทนในการใช้งานสิ่งบันเทิงเสียงการแสดงของนักแสดงเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าให้นักแสดง อย่างไรก็ตาม จนถึงปัจจุบันนี้ปรากฏว่า ได้มีความพยายามผลักดันโดยรัฐและผู้เกี่ยวข้องให้มีการยกร่างกฎหมายมาแล้วถึง 3 ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์และสิทธินักแสดง พ.ศ.... และร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.... โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา และร่าง

พระราชบัญญัติองค์การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิและสิทธินักแสดง พ.ศ. ... โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในร่างกฎหมายทั้งของกรมทรัพย์สินทางปัญญาและร่างกฎหมายสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาต่างก็ให้ความหมายของคำว่า "องค์กรจัดเก็บ" ไว้ว่า หมายถึงองค์กรซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายให้ดำเนินการบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิและสิทธินักแสดงแทนผู้เป็นเจ้าของสิทธิ์หรือผู้มีสิทธิ์นั้นตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์นั้น แต่ร่างของทั้งสองหน่วยงานมีข้อเหมือนและแตกต่างทั้งในเรื่องของรูปแบบและสถานะขององค์กร คุณสมบัติของสมาชิก จำนวนองค์กรที่มีสิทธิประกอบกิจการประเภทนี้ หรือแม้แต่ข้อที่ว่า กฎหมายว่าด้วยองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าสิทธินี้ควรจะแยกบัญญัติเป็นกฎหมายต่างหากหรือควรเป็นการบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

จากการศึกษาและเปรียบเทียบกับองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในงานเกี่ยวกับนักแสดงที่มีอยู่ในต่างประเทศ และวิเคราะห์ระบบสำหรับการจัดตั้งและดำเนินการขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าสิทธิของนักแสดงที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย โดยพิจารณาถึงข้อเท็จจริง สภาพการรวมตัวกันของนักแสดง อำนาจต่อรองของนักแสดง เจ้าของลิขสิทธิ์ และผู้ใช้งานสิ่งบันเทิงการแสดงเพื่อการค้า และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะในการจัดตั้งองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในงานเกี่ยวกับนักแสดงในประเทศไทย ดังนี้

6.1 สถานะและรูปแบบขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิของนักแสดงในงานเกี่ยวกับนักแสดง

การจัดตั้งองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิของนักแสดงควรจัดตั้งเป็นองค์กรเดียวในประเทศไทยเพื่อดำเนินการจัดเก็บค่าตอบแทนในการใช้งานของนักแสดง การเป็นองค์กรเดียวจะทำให้นักแสดงสามารถรวมตัวกันได้และใช้ระยะเวลาในการรวมตัวได้เร็วขึ้น นอกจากนี้ ทำให้องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิของนักแสดงมีความสะดวกในการบริหารงาน โดยจะทำให้องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิของนักแสดงเป็นองค์กรที่ใหญ่และมีอำนาจต่อรองกับผู้ใช้งานสิ่งบันเทิงการแสดงและบริษัทผู้ว่าจ้างนักแสดง โดยอาจทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางและทำการจัดจ้างหน่วยงานหรือบริษัทเอกชนเพื่อดูแลและรับผิดชอบในการจัดเก็บค่าตอบแทนงานของนักแสดงทุกประเภท

รูปแบบขององค์กรไม่ควรให้จัดตั้งเป็นรูปคณะบุคคล เนื่องจากไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคลและคณะบุคคลดังกล่าวไม่มีสถานภาพเป็นบุคคลธรรมดาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่าในการจัดตั้งบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในงานเกี่ยวกับนักแสดงควรเป็นนิติบุคคลในรูปของสมาคม ซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในการมุ่งแสวงหาผลกำไรหรือรายได้ใด ๆ มาแบ่งปันกัน เพื่อนำมาแบ่งปันในกลุ่มสมาชิก เนื่องจากการจัดเก็บ

ค่าตอบแทนเกี่ยวกับงานของนักแสดงเป็นการจัดเก็บตามสิทธิของนักแสดง การจัดตั้งสมาคมนักแสดงจะเป็นสมาชิกหรือไม่ก็ได้ อาจเป็นบุคคลภายนอกมาจัดตั้งและเป็นสมาชิกและดำเนินการจัดเก็บค่าตอบแทนในสิทธิของนักแสดงและจัดสรรให้แก่นักแสดงทั้งหลาย โดยนักแสดงไม่จำเป็นต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคม ให้สมาคมทำหน้าที่จัดเก็บค่าตอบแทนเกี่ยวกับนักแสดงทั้งหมดแต่เพียงองค์กรเดียวในประเทศไทย และสมาคมได้รับค่าบริหารกิจการและค่าใช้จ่ายตามส่วนที่ใช้จ่ายจริง นอกจากนี้ อาจจัดตั้งเป็นรูปแบบของบริษัทจำกัด โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือและพัฒนาความสามารถของนักแสดง หากมีการดำเนินการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิของนักแสดง จะต้องคืนผลตอบแทนดังกล่าวให้นักแสดงอย่างเหมาะสม คือ บริษัทจำกัดดังกล่าวสามารถหักค่าตอบแทนนั้นไว้เป็นเพียงค่าบริหารงานได้ ส่วนหนึ่งเท่านั้นและค่าตอบแทนที่เหลือดังกล่าวทั้งหมดจะต้องนำไปจัดสรรให้แก่นักแสดง ต้องมิใช่เป็นการค้าหากำไรมาแบ่งปันกันของผู้ถือหุ้น จึงจะเป็นรูปแบบการจัดตั้งขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในการใช้สิทธิของนักแสดงในประเทศไทยเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะดำเนินการในรูปแบบใดก็ตาม จะต้องมีการดำเนินการบริหารงานต่าง ๆ ที่ชัดเจนและมีความโปร่งใส

6.2 การจัดตั้งองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิของนักแสดงควรจัดตั้งโดยได้รับอนุญาตและควบคุมดูแลจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ เพราะเป็นหน่วยงานที่มีความรู้ในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาและองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนเกี่ยวกับนักแสดงเป็นอย่างดีและเป็นหน่วยงานที่ดูแลทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาโดยตรง

6.3 วัตถุประสงค์ขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิของนักแสดงไม่ควรให้จัดเก็บเฉพาะในสิทธิเผยแพร่ต่อสาธารณชนในสิทธิของนักแสดงเท่านั้น เพราะองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนจะบังคับเฉพาะสิทธิเผยแพร่ต่อสาธารณชนของนักแสดงจะกระทำได้โดยยาก ควรจะให้องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิของนักแสดงมีสิทธิในการจัดเก็บค่าตอบแทนในสิทธิส่วนอื่น ๆ ของนักแสดงด้วย เช่น สิทธิในการเผยแพร่และทำซ้ำ ซึ่งการแสดงสดของนักแสดงตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 หรือ ได้แก่ สิทธิในการใช้งานอันมีลิขสิทธิ์ สิทธิในการอนุญาตให้ใช้งาน เป็นต้น

6.4 ขอบเขตหน้าที่ขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิของนักแสดง ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแทนของนักแสดงในการเรียกเก็บค่าตอบแทนจากผู้ใช้งานสิ่งบันเทิงเสี่ยงการแสดงของนักแสดงนั้นว่า ควรขยายให้องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิของนักแสดงมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินคดีกับผู้ใช้งานที่ไม่จ่ายค่าตอบแทนการใช้งานของนักแสดงเช่น การดำเนินคดีละเมิดสิทธิของนักแสดงกับผู้ทำการละเมิดสิทธิในงานของนักแสดง
- 2) เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการให้อนุญาตแก่ผู้ใช้งานของนักแสดงที่เป็นสมาชิก รวมทั้งจัดสรรค่าตอบแทนที่ได้รับจากการใช้งานสิ่งบันเทิงเสียงการแสดงของนักแสดงให้แก่นักแสดง
- 3) เป็นองค์กรที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพในงานการแสดงต่าง ๆ ของนักแสดง เช่นเดียวกันกับองค์กรจัดเก็บในต่างประเทศที่สามารถดำเนินการและกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงที่เป็นสมาชิกขององค์กรได้และดำเนินการใด ๆ แทนนักแสดงที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ นอกจากนี้ ผู้เขียนเห็นว่าการมีกองทุนบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์และสิทธินักแสดง เพื่อจ่ายเงินสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกที่ต้องอันตรายแก่ร่างกายหรือเสียชีวิต ตามร่างพระราชบัญญัติองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์และสิทธินักแสดง พ.ศ... และร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่...) พ.ศ... เป็นกรณีที่เหมาะสมควรต้องกำหนดไว้อย่างยิ่งเพื่อประโยชน์แก่ตัวของนักแสดงเองอย่างแท้จริง เนื่องจากนักแสดงมีวัยในการทำงานการแสดงเป็นช่วงระยะเวลาเดียวเท่านั้น เมื่อพ้นช่วงระยะเวลาดังกล่าวนักแสดงก็ไม่สามารถทำงานการแสดงอีกต่อไปได้ หากมีเงินกองทุนเพื่อนักแสดงเป็นการจูงใจให้นักแสดงเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิของนักแสดงและทำให้อาชีพนักแสดงมีความมั่นคงมากขึ้น

4) เป็นองค์กรที่สามารถทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิให้แก่นักแสดงชาวต่างประเทศได้ เพื่อความเป็นสากลขององค์กรดังกล่าว

6.5 นอกเหนือจากการให้อนุญาตให้ใช้สิทธิของนักแสดงแล้ว ควรให้นักแสดงโอนสิทธิของนักแสดงให้แก่องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนสิทธิของนักแสดงให้สามารถดำเนินการใด ๆ โดยมีสิทธิที่เท่ากับสิทธิของนักแสดงที่มอบหมายให้องค์กรดำเนินการเพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการแทนนักแสดงได้ทุกกรณี

6.6 การเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิของนักแสดงนั้น ควรรวมถึงรวมถึงทายาทของนักแสดง ในกรณีที่นักแสดงถึงแก่ความตายและผู้รับโอนสิทธิของนักแสดงตามมาตรา 51 และองค์กรของนักแสดงที่ตั้งขึ้นในรูปแบบอื่น ๆ เช่น คณะบุคคล สมาคมต่าง ๆ หรือนิติบุคคลที่ได้รับโอนสิทธิของนักแสดงจากนักแสดงเช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่นที่มีสมาคมนักแสดงเป็นสมาชิก ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า ควรจะสามารถทำได้ เพราะเป็นการรวมตัวกันของนักแสดงในการเรียกร้องเอาประโยชน์จากองค์กรซึ่งมุ่งที่จะให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงอยู่แล้ว และมีใ้การเรียกเอาประโยชน์จากผู้ใช้งานการแสดงโดยตรง

6.7 วิธีการจัดเก็บค่าตอบแทนจากผู้ใช้งานของนักแสดงควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันเป็นการประชุมแบบไตรภาคี โดยมีฝ่ายที่หนึ่ง คือ นักแสดง ฝ่ายที่สอง คือ ผู้ใช้งานของนักแสดง และฝ่ายที่สาม คือ กรมทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อหาอัตราค่าตอบแทนที่นักแสดงและผู้ใช้งานทั้งสองฝ่ายเห็นชอบร่วมกันทำเป็นข้อตกลงระหว่างกัน โดยมีภาครัฐเข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบ

ค่าธรรมเนียมในการเข้าเป็นสมาชิกองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในสิทธิของนักแสดง องค์กรควรไม่มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมแรกเข้าในการเข้าเป็นสมาชิก แต่ให้องค์กรได้รับค่าธรรมเนียมดังกล่าว เมื่อได้รับค่าตอบแทนการใช้งานของนักแสดงแล้วและองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนสิทธิของนักแสดงสามารถหักค่าธรรมเนียมในการเข้าเป็นสมาชิก ส่วนที่เหลือจ่ายคืนให้แก่นักแสดง

6.8 การระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นกับองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าสิทธิของนักแสดงนั้น ไม่ว่าจะอีกฝ่ายหนึ่งจะเป็นผู้ใดก็ตาม ควรนำใช้วิธีอนุญาโตตุลาการนำข้อพิพาทดังกล่าวให้สำนักงานป้องกันและระงับข้อพิพาทด้านทรัพย์สินทางปัญญา เรียกย่อว่า "สรท" ดำเนินการระงับข้อพิพาทและดำเนินการไกล่เกลี่ยให้มีการประนอมข้อพิพาทดังกล่าว

นอกจากนี้ เนื่องจากปัจจุบันนักแสดงส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และความเข้าใจในสิทธิของตนตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือเข้าใจในสิทธิของตนอย่างผิด ๆ ดังนั้น รัฐจึงควรเป็นผู้ทำการประชาสัมพันธ์และทำการส่งเสริม สนับสนุนให้ความรู้แก่นักแสดงในสิทธิของนักแสดงตามที่พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 ได้บัญญัติไว้ โดยอาจทำเป็นรูปของเอกสารเผยแพร่หรือการจัดการสัมมนาให้แก่นักแสดงทั้งหลาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย